

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Dilectis Filiis Roffrido Abbati monasterij sancti Benedicti Casinensis
ejusque fratribus tam præsentibus quàm futuris regularem vitam professis
in perpetuum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

piissent. Ceterum si tu, fili Abbas, per te aliqua de spectantibus ad præscripta officia distraxisti, quæ de levi fortasse non possis sine scandalo vel iniustitia revocare, volumus & jubemus ut secundum æstimationem eorum, de iis quæ specialiter pertinent ad mensam Abbatis officii tantundem assignes in usus eorum liberè convertendum donec illa fuerint devocata, firmiter injungentes quatenus hospitalitati & eleemosynæ plenius insistatis, & ab iniquis & immoderatis exactionibus omnino cessetis, ut & pauperes Christi de pia subventionem lætentur, & homines monasterij de gravamine non tristrentur injusto. Præterea supplicationibus vestris grato condescendentes assensu, reditum duarum librarum argenti quas apostolicæ sedi venerabilis frater noster Turritanus Archiepiscopus ab Ecclesia sanctæ Mariæ de Teugo exigebat, vobis in vita nostra donamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ jussionis, constitutionis, concessionis, & donationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum apud sanctum Germanum VIII. Kal. Augusti, pontificatus nostri anno undecimo.

DILECTIS FILIIS ROFRIDO

Abbati monasterij sancti Benedicti Casinensis ejusque fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

Omnipotenti Deo, cujus melior est misericordia super vitas, gratias agimus copiosas, quoniam gloriosus in sanctis suis atque mirabilis est, & virtutes suas ubicunque vult ineffabili bonitate demonstrat. Ipse quippe dignationis suæ potentia beatissimum Benedictum patrem constituit monachorum, ipsum monasticæ legis latorem & operatorem esse disponens, ut meritò Casinense monasterium, in quo & sanctissimè vixit & gloriosissimè obiit, omnibus per occidentem monasteriis dignitatis privilegio antecellat. Quoniam igitur dignum est ut tam celebre ac solemnè monasterium apostolica sedes specialius amplectatur, monasterium ipsum ad exemplar felicitatis memorie Clementis Papæ ac prædecessoris nostri sub beati Petri ac nostra protectione suscipimus & præsentis scripti privilegio communimus, in primis siquidem statuentes ut idem monasterium

& omnia quæ ad ipsum pertinent pleno jure, quieta semper & ab omni jugo mortalium libera, sub solius sanctæ Romanæ Ecclesiæ jure ac perpetua defensione consistant. Præterea quascunque possessiones, quæcunque bona idem monasterium in præsentiarum justè ac canonicè possider, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus & illibata permanent. in quibus hæc propriis duximus exprimenda vocabulis. In primis monasterium Domini Salvatoris positum ad pedem Casini montis, monasterium sanctæ genitricis Dei virginis Mariæ quod vocatur Plumberola, monasterium sanctæ Mariæ in Cingla, cellam sancti Benedicti in Capua cum cellis & pertinentiis suis, sancti Angeli ad Formam cum cellis & pertinentiis suis, sancti Iohannis puellarum, sancti Rufi, sancti Benedicti Pizoli, sancti Angeli ad Odaldisco, sanctæ Agathæ in Aversa, sanctæ Cæciliæ & sancti Dimitrij in Neapoli. In civitate Beneventana Ecclesiam sancti Benedicti ad portam Rufnoi, sancti Nicolai in civitate nova, sancti Benedicti in Pantana, sancti Nicolai in Petrapulecina, sancti Georgij in Fenuclo, sancti Iohannis in Turleuso, sancti Petri in Rossano, sancti Angeli in Capraria, sancti Ianuarij prope Beneventum, sancti Martini ibidem, sancti Dionysij in ponte, sancti Anastasij, sanctæ Mariæ in Canneto juxta fluvium Trinium, sancti Benedicti & sancti Laurentij in Salerno, sancti Liberatoris in Marchia cum omnibus suis pertinentiis, sancti Benedicti in Marfi, sanctæ Mariæ in Luco cum pertinentiis suis, sancti Cosmatis in Civitella, sancti Angeli in Barcio cum omnibus pertinentiis suis, sanctæ Mariæ ancillarum Dei in civitate Cosentina, sancti Petri de Lacu, sancti Petri de Avellana cum cellis & pertinentiis suis, sancti Erasmi & sancti Benedicti & sanctæ Scholasticæ & sancti Martini in Caieta, sancti Magni in Fundis cum cellis & pertinentiis suis, sanctæ Agathæ, sancti Benedicti, & sancti Stephani in Tarracina, sancti Petri in Foresta cum cellis & pertinentiis suis, sancti Eliæ in Ambrisia, sancti Pauli in Foresta, sanctæ Mariæ & sancti Vincentij in Pontecurvo cum cellis & pertinentiis suis, sancti Benedicti in Bagnarola, sanctæ Mariæ & sanctæ Lucie in Rivo Matricio, sancti Nicolai & sancti Petri in Castello, sancti Iohannis in Carrica,

sancti Angeli & sancti Nicandri & sancti Thomae in Troia, sancti Eustachij in Panthasia, sancti Benedicti in Alarino, sancti Benedicti in Pettinari, sancti Pauli in Campo Marino, sanctae Mariae in Casale plano, sanctae Illuminatae in castello Limosano, sanctae Trinitatis & sancti Georgij in Termole, sancti Focatis in Lefina cum foce & piscaria, sancti Benedicti in Asculo, sancti Eustachij in Petra abundanti, sancti Eustachij in Vipera, sanctae Mariae in Barrotano, sanctae Scholasticae in Pinnis, sancti Salvatoris in Tave, sancti Nicolai iuxta fluvium Fustinum in Aprutio cum pertinentiis suis, sancti Iohannis ad Scurionem, sancti Benedicti in Trunto, sancti Benedicti in Tifino fluvio, sancti Apollinaris in Firmo qui dicitur ad Oplanis, sanctae Mariae in Arbusa, sancti Marini in Saline, sancti Angeli in Marano, & sanctorum septem fratrum, & sancti Laurentij, sancti Benedicti in Ripauria. In comitatu Aquinensi cellam sancti Gregorij, sancti Mauricij, sancti Pauli, sancti Constantij, sancti Christophori, sancti Nicolai, & sanctae Mariae in Albaneto, sancti Nicolai in Ciconio, sancti Benedicti in Elya, sancti Nazarij in Comino, sancti Valentini & sancti Martini, sancti Urbani, sancti Angeli, sancti Pauli, sancti Felicis & sancti Salvatoris, sancti Angeli in Valle Luce, sancti Michaëlis in Oliveto, sancti Nicolai in Pica cum Capellis suis, sancti Onufrij & sanctae Mariae de Egitpo, sancti Angeli in Caputio, sancti Iohannis de Plesclo, sanctae Mariae in Verule, sancti Petri in Esclata, sanctae Luciae & sancti Petri in Curuli, & sancti Nicolai de Francavilla, sancti Iohannis de Plantano, sancti Silvestri & sancti Martini & sanctae Luciae in Arpino, sanctae Mariae de castello Zopponis, sancti Benedicti in colle de Insula, sanctae Mariae in Vanuco, sancti Nicolai in Turrice, sancti Iuliani in Frisellone, sancti Valentini in Ferentino. In Anagnina sancti Caesarij, sancti Angeli in Algido, sancti Marci in Cesano, sanctae Agathae in Tusculano, & sancti Hieronymi, sancti Benedicti in Albano. In Roma monasterium sancti Sebastiani quod dicitur Palladium. In Lucano cellam sancti Georgij, sancti Saltatoris in Civitella. In ducatu Spoletino, sancti Germani in Sora, sancti Benedicti in Peschefana, sancti Petri in Morinis, sancti Angeli in Pescocanale, sancti Petri in Formis, sancti Angeli in Albe, sancti Erasmi in Pompeiano, sanctae Mariae in cellis. In Vena-

fro, sancti Benedicti, sancti Nazarij, sancti Martini in Issa Furca & curte, sanctae Mariae in Salo, & sancti Benedicti Piccolli. Ibidem sancti Benedicti in Cefinia, sancti Iacobi de Pace, sancti Benedicti & sancti Leonis in Sueffa, & curtem quae dicitur Lauriana, & feudum quod fuit Pandulfi de Patricio, sancti Iohannis in Currenti, sancti Benedicti in Trano, sanctae Mariae in Calvo, & sancti Agapiti in territorio Calvi, sancti Nazarij in Anglona, sancti Adjuoris & sancti Benedicti in Aliphis, sancti Domnini in Telefia, sancti Martini in Vulturno, sancti Petri in Sesto. In Amalphi, sanctae crucis & sancti Nicolai, sanctae crucis in Serina, sancti Marci in Carpineta, sanctae Mariae in Calena, sancti Benedicti in Trano, sancti Benedicti in Bari, sancti Petri imperialis in Tarrento. In Calabria Ecclesiam sanctae Anastasiae, castellum Fella & sancti Nicolai in Sellettano, sanctae Mariae in Tropea, sanctae Euphemiae in Marchia, Ecclesiam sancti Martini in pede arcis. Item civitatem quae dicitur sancti Germani postam ad pedem ipsius montis. Pontemcurvum, & castellum sancti Petri quod ab antiquis dicitur est castrum Casini. Castellum sancti Angeli, Pignatarium, Teramum, Plumberolam, Pedemonte, & villam de Pedemontis. Castellum sancti Stephani, castellum sancti Georgij, castellum sancti Apollinaris, castellum sancti Ambrosij, castellum sancti Andreae vallis frigida, castellum novum Fractae, Ecclesiam sancti Martini, Mirtulam cum ipsa curte quae dicitur Casa Furtiva, Roccam de Vandra cum omnibus pertinentiis suis, Sugium, Turrim à mare iuxta fluvium Garilianum sancti Salvatoris qui vocatur Cucuruzo, Vandram Comitatis, Vandram monasticam, Caminum, Venturam, Torollum, Cervariam, sanctum Victorem, sanctum Petrum in sine, sanctum Eliam, Vallem rotundam, Saranescum, castrum Atini cum omnibus pertinentiis suis, Cardetum, Aquam fundatam, Vitecosum, castrum Citrariae cum omnibus Ecclesiis & pertinentiis suis, Ecclesiam sancti Martini in pede arcis. In Marchia Theatina castellum Sastinianum, montem Albericæ, Mucellanum, sanctum Quiricum cum portu Frisani, sanctam Iustam. In comitatu Esculano, castellum quod dicitur Octavum post montem Cimanum, Trivilianum, & Cavinum. In principatu castellum Ripaurse, Montebellum, Petram Fracidam. In Comino Vicum album. In territorio Carleo-

Carfeolano caſtellum Auſicula, Piretum, Roccam incameratam, Foſſam cœcam, & Capriatam. In Amalphi Fundicum. In territorio Trojano Caſtellationem de Baruncello, ſanctam Juſtam, villam ſancti Nicolai quæ dicitur de Gallicianis. In monte ſancti Angeli hoſpitale. In territorio Capriano gualdum de Liburia. In comitatu Tenenſi curtem ſancti Felicis cum Eccleſia ſancti Hippolyti. In comitatu Aretino monaſterium ſancti Benedicti. In territorio Piſanæ civitatis, ſancti Silveſtri & ſancti Benedicti. In Crema Eccleſiam ſancti Nicolai prope portam caſtri Martiæ in Peſulo. In regno Francorum Eccleſiam ſancti Mauri Glannofolienſis cum cellis & pertinentiſ ſuis. In Sardinia inſula Eccleſiam ſanctæ Mariæ in tergo, ſancti Eliæ in monte, & ſancti Eliſæi, cum omnibus earum pertinentiſ, Eccleſiam ſanctæ Mariæ de Sabundo, & ſanctæ Mariæ de Storalbo, ſanctæ Mariæ de Tanede, ſancti Petri de Trecingle, ſancti Nicolai & ſanctæ Mariæ in Solio cum pertinentiſ earum, ſancti Nicolai de Teſaſa, ſancti Michaëlis in Feruſiſi, ſancti Georgij in Ricello, ſancti Petri de Symbrano, ſancti Petri in Vrzi, ſancti Nicolai de Nugulbi, ſancti Iohannis & ſancti Eliæ de Sitim. In Tuſcia prope civitatem Caltri monaſterium ſancti Colum bani cum cellis & pertinentiſ ſuis. Præterea patrum noſtrorum beate memoriæ Vr bani, Calixti, & dicti Clementis Romanorum Pontificum veſtigia ſequentes venerabile cœnobium ceteris per occidentem cœnobiiſ præferendum aſſerimus, & tam te quàm ſucceſſores tuos in omni conventu Epiſcoporum ſeu Principum ſuperiorem omnibus Abbatibus conſedere atque in iudicio priorem ceteris veſtri ordinis juris ſententiam proferre ſancimus. Uſum quoque compagorum, chirothecarum, tunicæ, dalmaticæ, ac mitræ, virgam paſtorales, & quotidianum uſum anuli tam tibi, ſili Abbas, quàm ſucceſſoribus tuis auctoritate apoſtolica indulgemus. Sanè tam in ipſo venerabili monaſterio quàm in cellis ejus cujuſlibet Eccleſiæ Epiſcopum vel ſacerdotem præter Romanum Pontificem ditionem quamlibet aut ex communicandi aut interdicendi aut ad ſynodum provocandi præſumere prohibemus; ita ut niſi ab Abbate vel Priore loci fuerit invitatus, nec Miſſarum ſolemnia inibi audeat celebrare. Liceatque ipſius monaſterij & cellarum ejus fratribus Clericos cujuſcunque ordinis vel laicos de quocunque epiſcopatu à ſeculo fugientes & liberos & abſolutos ad converſionem

venientes abſque cujuſlibet contradictione ſuſcipere. Liceat quoque abſque cujuſlibet ſecularis vel eccleſiaſticæ poteſtatis inhibitione ſubjectos monaſteriis ſuis tam monachos quàm moniales feminas judicare. Liceat etiam fratribus per cellas in civitatibus conſtitutis ad divina officia quancunque voluerint ſigna pulſare, & januas Eccleſiæ aperire, & populum Dei tam in ipſum cœnobium quàm & in cellas ejus ad Dei verbum audiendum ingredi, & conſitendi peccata ſua nullus Epiſcopus, excepto pro communi totius civitatis vel parrochiæ interdicto, prohibeat. Chriſma verò, oleum ſanctum, conſecrationes monachorum ſeu Clericorum à quocunque malueritis catholico accipietis Epiſcopo. Baptiſmum verò & oleum infirmorum, viſitationes in oppidis veſtris aut villis ad vos pertinentibus pleno jure per Clericos veſtros ageris. Ad perpetuum etiam hoſpitiſ tibi, ſili Abbas, tuiſque ſucceſſoribus Palladij cellam concedimus, ut de veſtra illic congregatione quem volueritis ordinetis, quem ſi fortè Romano Pontifici in Abbatem promovere placuerit, omnino tamen tamquam veſtræ congregationis monachum ſub veſtra decernimus diſpoſitione perſiſtere. Redditum quoque qui ab officialibus noſtris apud Oſtiam vel Portum de navibus exigi ſolet navi veſtræ, ſi qua venerit, relaxamus. Obeunte verò te nunc ejusdem loci Abbate vel tuorum quolibet ſucceſſorum, nullus ibi qualibet ſubreptionis aſtutia ſeu violentia præponatur niſi quem fratres communi conſenſu vel fratrum pars conſilij ſanioris de collegio veſtro aut de alieno, ſi ibidem idoneus repertus non fuerit, ſecundum Dei timorem & beati Benedicti regulam provide rint eligendum. Electus autem ad Romanum Pontificem conſecrandus accedat. Ad hæc, tam præſentium quàm futurorum avaritiæ ac nequitia obviantes, omnes omnino ſeditiones, quas lævas dicunt, ſeu direptiones in cujuſcunque morte aut electione fieri auctoritate apoſtolica interdici mus. Sepulturam ſanè loci veſtri & monaſteriorum veſtrorum liberam omnino eſſe cenſemus, ut eorum qui illic ſepeliri deliberaverint devotioni & extremae voluntati, niſi fortè excommunicati vel interdicti ſint, nullus obſiſtat, ſalva ſemper juſtitia illarum Eccleſiarum à quibus mortuorum corpora aſſumuntur. Præterea cum vobis tam in capite quàm in membris ab apoſtolica ſede ſit conceſſa libera ſepultura, Alexandri, Innocentij, & dicti Clementis prædeceſſorum noſtrorum veſ-

tigiis inhaerentes, vobis & vestris fratribus tam praesentibus quam futuris duximus indulgendum ut quotiens pro corporibus mortuorum in processione vos exire contigerit, crucem, incensum, & aquam benedictam portandi juxta morem terrae liberam, nullius contradictione vel appellatione obstante, habeatis de nostra licentia facultatem. Ad exemplar quoque ipsius patris & praedecessoris nostri Clementis licentiam concedimus tibi ac legitimis successoribus tuis ut si quis ejusdem monasterij vestri & cellarum ejus possessiones aut res violenter abstulerit, postquam ipsorum Episcopi à vobis tertio invitati iustitiam de his facere omnino noluerint, vos super eosdem raptos secundo tertiove commonitos canonicam excommunicationis sententiam proferatis. Ea verò quae monasterium vestrum à quadraginta retro annis bona fide noscitur pacifice possedisse vobis & eidem monasterio auctoritate apostolica confirmamus, ita quidem quòd super his nullo unquam tempore impediri debeatis vel quomodolibet molestari. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat praefatum monasterium temerè perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuslibet

vexationibus fatigare, sed illibata omnia & integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt usibus omnimodis profutura. salva sedis apostolicae auctoritate. Si qua igitur in futurum ecclesiastica seu secularis persona hanc nostrae constitutionis paginam sciens contra eam venire temerè tentaverit, secundo tertiove commonita nisi praesumptionem suam digna satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à facratissimo corpore & sanguine Dei & Domini redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, ac in extremo examine districtae ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. Datum apud sanctum Germanum per manum Iohannis sanctae Mariae in Cosmidin Diaconi Cardinalis S.R.E. Cancellarij VIIII. Kalendas Augusti, Indictione XI. incarnationis dominicae anno MCCVIII. pontificatus vero Domini Innocentij Papae III. anno undecimo.

Sequentes quoque epistolas, quamvis datae non sint anno undecimo, visum est isthic edere, quia pertinent ad causam de qua agitur in epistola LVI. istius libri. Eam porro ob causam addidimus etiam epistolas Honorij II. & III. & litteras Romani Cardinalis de compositione inter Episcopum Meldensem & Abbatissam Iotrensem; post quas sequuntur rursus aliquot epistolae Innocentij III. & Alexandri III. de eodem argumento.

**PARISIENSI EPISCOPO,
& Abbati Latiniacensi.**

Adversus Abbatissam Iotrensem. Vide infra pag. 295.

Conquerente venerabili fratre nostro Meldensi Episcopo nostris est auribus intinatum quòd Hugo Presbyter sancti Petri Iotrensis, licet à praedecessore suo curam susceperit animarum & ei teneatur super hoc respondere, monitus ab eo ad praesentiam ejus venire contempserit, & audito ejus mandato statim in vocem appellationis prorupit, quam, cum sit jam annus elapsus, non fuit per se vel per alium prosecutus. Quocirca discretionis vestrae per apostolica scripta mandamus quatinus eundem Presbyterum ut super hoc ipsi Episcopo debitam satisfactionem impendat & deinceps mandatis illius obediat, ut teneatur, per censuram ecclesiasticam appellatione remota cogatis. Testes autem qui nominati fuerint, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, per districtiorem ecclesiasticam appellatione postposita compellatis veritati testimonium perhibere; nullis litteris veritati & iustitiae praedictum facientibus, si quae apparuerint à sede apostolica

impetratae. Quòd si non ambo iis exequendis potueritis interire, tu, frater Episcope, ea nihilominus exequaris. Datum Laterani x. Kal. Iunii, pontificatus nostri anno quarto.

E I S D E M.

Sicut venerabilis frater noster Meldensis Episcopus in nostra praesentia constitutus sua nobis conquestione monstravit, Abbatissa Iotrensis illi obedientiam quam debet impendere. Clerici etiam & homines ejusdem villae, ipsi velut Episcopo suo renunt obediunt. Ne igitur, si eorum inobedientia remaneat incorrecta, eis incentivum pariat delinquendi, discretionis vestrae per apostolica scripta mandamus quatinus Abbatissam, Clericos & laicos supradictos, ut super hoc memorato Episcopo debitam satisfactionem impendentes, deinceps eidem sicut Episcopo suo, prout teneantur, obedientiam exhibeant & honorem, per districtiorem ecclesiasticam sublato appellationis diffugio iustitia mediante cogatis. Testes autem &c. Datum ut in alia.